

Naložba v vašo prihodnost
 OPERATIVNO PROGRAMO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
 Evropski socialni sklad

REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Osnove preventive

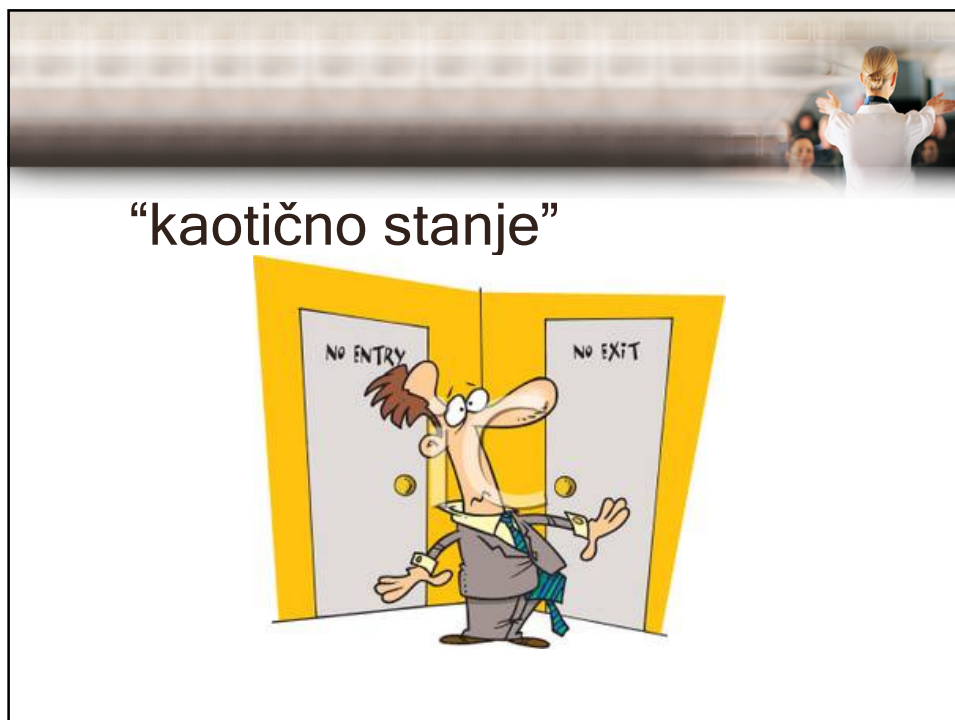
Sanela Talić, Inštitut UTRIP

Projekt »Vzpostavitev preventivne platforme NVO na področju preprečevanja zasvojenosti« financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojna prioriteta: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostna usmeritev 5.3.: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij in civilnega dialoga«.

Vsebina

- Zakaj osnove?
- Kaj je preventiva? Cilji preventive.
- Delitev preventive (Univerzalna, selektivna, indicirana)
- Posamezna okolja
- “Harm reduction” pristop v šolah??

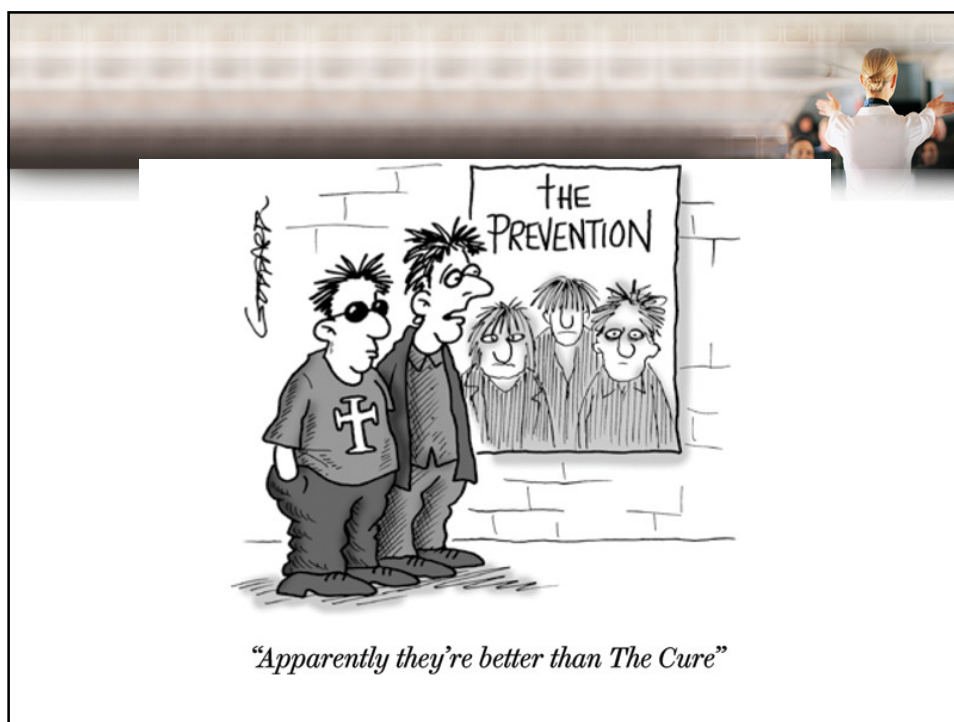
Preventiva

- Lat. “priti pred”
- Vsakršna aktivnost, katere (vsaj delni) namen je **preprečevanje** ali **zmanjševanje** uporabe drog in/ali njenih negativnih posledic

Zavračanje preventivnih programov!

- Škodljiva uporaba drog ni posledica uporabe le teh, temveč je posledica ranljivosti
- Motnje hranjenja, samopoškodovanje, zasvojenost z nekemičnimi substancami ...
- Preventiva na področju drog NI pogovarjanje o drogah - **odnos in komunikacija**

Primerjava stroškov
vloženih v preventivno
delovanje s stroški
zdravljenja, odsotnosti
z delovnega mesta
zaradi bolezni ...

1 :7 (tudi 14)

© Ron Leishman * www.ClipartOf.com/439968

Dolgotrajen proces ... vendar
UČINKOVIT

Cilji preventive

- Popolna abstinenca?
  - Preprečevanje prve uporabe
  - Prestavljanje prve uporabe drog
  - Spodbujanje prenehanja uporabe
  - Zmanjševanje pogostosti in/ali obsega uporabe
  - Preprečevanje prehoda od eksperimentalne k redni uporabi

Delitev preventive

NEKOČ

- Primarna, sekundarna in terciarna preventiva (medicinski pristop)

DANES

Odvisno od ranljivosti skupine

univerzalna   **selektivna**   **indicirana**

+ **okoljske strategije** (npr. različne politike/izvajanje ....)

Medicinski vs. Sodobni pristop

Nekoč	Danes
Primarna preventiva →	Preventiva
Sekundarna preventiva	Zmanjševanje tveganj in škode
Terciarna preventiva	Zdravljenje in socialna obravnava

Tip	Ciljna populacija/okolje
Univerzalna preventiva	Splošna populacija
Selektivna preventiva	Ranljive/rizične skupine
Indicirana preventiva	Ranljivi/rizični posamezniki
Okoljske strategije	Družbeno okolje

- *Univerzalna:* **SPLOŠNA POPULACIJA**
- *Selektivna:* **RANLJIVE/RIZIČNE skupine** (osipniki, mladi prestopniki, mladi, ki eksperimentirajo z drogami, otroci, katerih starši uporabljajo droge...)
- *Indicirana:* **RANLJIVI/RIZIČNI POSAMEZNIKI** (hiperaktivnost ...)

Okoljske strategije

- Delujejo na družbeni ravni, zlasti prek oblikovanja stališč, pravičnega dojemanja ter vrednot v povezavi z uporabo drog
- So strategije, ki spreminjajo neposredno kulturno, socialno, fizično in gospodarsko okolje
- Predpisi in davki (trošarine), javna sporočila (mediji, tržno komuniciranje), razpoložljivost/ dostopnost alkohola, tobaka in drugih drog ...
- Ukrepi: prepoved oglaševanja, preverjanje starosti, prepoved kajenja, višje cene itd.
- Usmerjanje predvsem v alkohol in tobak

Okolja/lokacije izvajanja preventive

- Preventiva v (pred)šolskem okolju
- Preventiva v družini
- Preventiva v skupnosti
- Preventiva na lokacijah nočnega življenja

“Harm reduction” pristop v šolah

Glavni vzrok : nerazumevanje načel in pristopov v preventivi + neupoštevanje kulturnega konteksta

 “harm reduction” v Avstraliji in ZDA – v bistvu selektivna preventiva!

Ko govorimo o kontinuirani uporabi dog ...

HVALA!

sanela@institut-utrip.si

031 657 412

